



↑ Text a foto:
Vojtěch Pavelčík



↑ Ráno u Vltavy

Kolem Vltavy z Prahy do Kralup

Praha je krásné město a stejně krásné je i její okolí. Mimopražští se často až diví, kolik zajímavých výletů se dá z metropole podniknout. Navíc – na každou světovou stranu odtud má krajina zcela jiný ráz. Zkusili jste třeba kolem Vltavy vyrazit na sever?

Pražskou Tróju s botanicou a zoologickou zahradou znáte asi všichni. Když se ale vydáte podél Vltavy dál, třeba až do Kralup, potkáte jak přírodní, tak historické zajímavosti. Skvělá trasa, na kterou se lze vydat pěšky nebo na kole, měří asi 25 km (Praha, stanice metra Nádraží Holešovice – most T.G.M. v Kralupech nad Vltavou). Její výhodou je fakt, že si cestu můžete díky přívozům přes řeku a železniční trati na protějším břehu hned na několika místech zkrátit a vrátit se zpět do Prahy či Kralup. Osobně doporučuji vyrazit v brzkých ranních hodinách, protože v úseku Trója – Klecánky je díky asfaltové cyklostezce během vydatých víkendů opravdu živo, někdy až moc. Pokud ale vyrazíte dříve, než se „Pražáci“ probudí, nepotkáte živáčka. Z Prahy až do Kralup lemuje Vltavu červená turistická značka a z části také povltavská cyklotrasa

č. 7. Ta sice od Vltavy v naší trase v jednom úseku uhýbá, ale bez problémů lze pokračovat i přímo údolím řeky. Zkrátka, držte se Vltavy a nemůžete zabloudit.

Praha Trója a Podhoří

Od stanice metra Nádraží Holešovice vyrazíte přes nový Trojský most na pravý břeh Vltavy a ten až do Kralup neopustíte. Minete jez a kanoistickou dráhu, jež vznikla ze staré vorové propusti. Projdete kolem areálu Trojského zámku a dorazíte až k pražské zoo. Tu si prohlédnete z dosti netradiční strany a zamíříte do Podhoří. Zde na vás čeká první přívoz přes Vltavu, kterým se můžete dostat na levý břeh ke stanici MHD. Vpravo na nevelkém kopečku vykukuje budova starého viničného lisu, usedlost Sklenářka. Dále můžete následovat červenou turistickou značku mezi chaty, anebo pokračo-





po břehu k rozcestníku značek, kde cestu křížuje malý potůček. Ač to tak nevypadá, jde o památnou lokalitu. Bohužel pro nás, se to nejzajímavější ale ukrývá v chátřejícím areálu za nevhlednými železnými vraty. Jde o bývalou továrnu na dynamit, v níž se začalo pracovat roku 1870, což znamená, že šlo o vůbec první továrnu na dynamit v celém Rakousku-Uhersku. Jejího otevření se tehdy

↓ *U přívozu Máslovice – Libčice*

↑ *Probouzející se den v pražské Tróji*

vat po cyklotrase kolem řeky, obě cesty se nakonec spojí. Na levém břehu se rozkládá Sedlec a na vysokých svazích přímo nad sebou tušíte sídliště Bohnice s vyhlídkou na Farkách. Na této ostrožně je doloženo osídlení již v pravěku, později se zde nalézalo opevněné hradiště. Skalnaté svahy na pravém břehu chrání přírodní rezervace Podhoří. Projďte kolem několika domků krčících se mezi Vltavou a skalami a jste u dalšího přívozu přes řeku. Nabízí se možnost přepravy do Sedlece na vlak, či konečná MHD. Vytrvalci pokračují kolem pražského psího útulku



↓ *Vltava mezi Máslovicemi a Dolánky*



15. května osobně zúčastnil i Alfred Nobel (ano, ten Nobel, podle něhož nese jméno Nobelova cena).

Pokračujte dál. Vpravo nad skalními stěnami se rozkládá pravěké hradiště zvané Zámky. Po pár stech metrech se dostanete k rozcestníku turistických značek Drahaňské údolí. Zde se dá odbočit a údolím dojít do Dolních Chaber (stanice MHD).

Řeku zde lemují jak nová cyklostezka, tak původní kamenná stezka, která

kdysi sloužila koním, když tahali prázdné vltavské šify proti proudu pro další náklad.

Klecánky

Postupně se kolem řeky dostanete až do Klecánek. Zde opět funguje přívoz, a to do Roztok u Prahy (s možností využití vlakového spojení). Až sem je možné dojet z Prahy po asfaltové cyklostezce, která je atraktivní jak pro cyklisty, tak pro bruslaře.

Vltavu v místě přehrazuje jez s plavební komorou a malou vodní elektrárnou. Za osadou, na skále na pravém břehu zahlédnete dřevěný kříž, od kterého je krásný výhled k řece. Dostat se k němu lze po naučné stezce z Klecan, anebo po různých zkratkách přímo z údolí, ale to musíte vědět kudy... V Klecánkách opouští vltavské údolí značená povltavská cyklotrasa (zpět se vrací až u přívozu do Libčic).

vidět) hradiště Levý Hradec s kostelem sv. Klementa. Jde o národní kulturní památku, první mocenské centrum Přemyslovců a kolébku křesťanství na českém území. Rozhodně doporučuji příležitostně navštívit!

Kolem skalního výchozu, vzniklého částečným odštěpením svahu v bývalém kamenolomu, se dostanete k dalšímu přívozu, který spojuje Řež a Husinec s protější břehem. Pokračujete po červené značce do Řeže až k rozcestníku Řež – žst., kde se dá po lávce přes Vltavu dostat k železniční zastávce a opět využít vlakové spojení s Prahou.



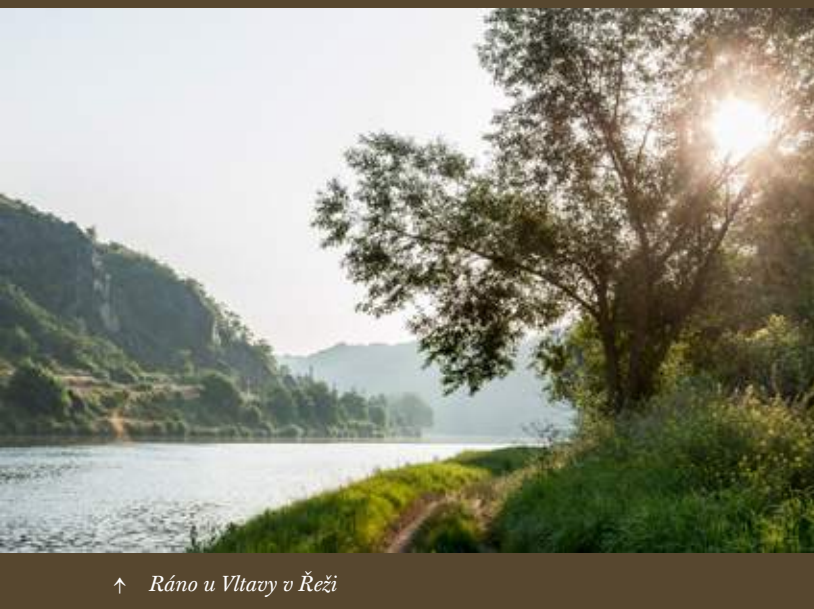
↑ Železniční most přes Vltavu nedaleko Kralup

reaktor, na kterém byla uskutečněna první štěpná řetězová reakce v Československu.

A zde začíná asi nejhezčí úsek celé trasy. Po úzké pěšině, na jedné straně řeka, na druhé skalní srázy, se dostanete k přívozu do Libčic. Tento cca 4 km dlouhý úsek by pro některé cyklisty mohl být trochu problematický (děti bych sem na kole asi raději nebral). Pokud pojedete opatrně a budete dávat pozor, nemělo by se nic stát. Zde to určitě chce raději horská kola. Skalní partie nad vámi patří do národní přírodní rezervace Větrušická Rokle.

Libčice nad Vltavou

U dalšího přívozu přes Vltavu lze opět využít železniční spojení – tentokrát z Libčic. A také se tu připojuje zpátky



↑ Ráno u Vltavy v Řeži

Husinec a Řež

Hned za Klecánky minete velký kamenolom a dostanete se do Husince. Na výšině na protější (levém) břehu lze tušit (od řeky není příliš

Vaši pozornosti jistě neunikne rozsáhlý areál Ústavu jaderného výzkumu. Toto vědecké pracoviště oslavilo letos 60. let od založení. Již v roce 1957 byl spuštěn výzkumný jaderný



↑ Zbytky hradu ve Chvatěrubech

k řece značená povltavská cyklotrasa č. 7. Kiosek u přívozu nabízí možnost občerstvení. Na skále nad protějším břehem se dají najít nepatrné zbytky hradu Liběhrad. Od přívozu vede jedna větev naučné stezky do nedalekých Máslovic, kde lze navštívit známé muzeum másla. O otevřené době se předem informujte na webových stránkách obce. Kousek od přívozu poutá pozornost budova Výzkumného ústavu včelařského.

Dolánky

Od libčického přívozu se po krásné, již opět asfaltové cestě dostanete do Dolánek. Skály na pravém břehu jsou chráněny jako přírodní památ-

ka Hlaváčkova stráž. V Dolánkách se nachází další vltavský jez s plavební komorou, která pochází z roku 1901, tedy z doby, kdy byla tato část Vltavy regulována. Jez prošel celkovou modernizací ve 2. polovině 80. let. Malá vodní elektrárna z roku 1998 se točí na levém říčním břehu.

Chvatěruby

Z Dolánek pokračujte kolem řeky (na protějším břehu obec Dolany) až se dostanete do vsi Chvatěruby, kde vás zřejmě na první pohled zaujmou již z daleka viditelné zbytky hradu se zámekem. Původně šlo o tvrz z 12. století, později přestavě-

nou na hrad, který se zase na zámek proměnil na počátku 18. století. Majitel se však stavbou zadlužil a již ji nebyl schopen zcela dokončit. Od té doby začala pomalu chátrat a postupně byla po částech bourána, případně rozebírána na stavební kámen. Areál je ale kulturní památkou. Od roku 1991 se nachází v soukromém vlastnictví a probíhá jeho rekonstrukce. Nepřehlédnutelný je kostelík sv. Petra a Pavla v sousedství zámku. Za povšimnutí stojí i na první pohled zvláštní půlkruhový obytný dům hned pod kostelem. Jde totiž o přestavěné zbytky jedné z původních hradních bašt. Hned za obcí, v areálu fotbalového hřiště lze navštívit turistické infocentrum s občerstvením.

Kralupy nad Vltavou

Za Chvatěruby se nezadržitelně blížíte k cíli, ke Kralupům nad Vltavou. Jen kousek za zmíněným turistickým centrem podejdete železniční most, po němž jezdí vlaky do Neratovic, vlečky do areálu kralupské rafinerie a na nedaleké letiště ve Vodochodcích. Následují první zahrádky a v dále spatříte historický betonový most přes Vltavu v centru Kralup. Mimochodem, je to jediný silniční most na celé trase, další se nachází až v Praze Holešovicích. Most byl postaven v letech 1926–28 dle projektu J. Farského a J. Kroha a pojmenován po prezidentu T. G. Masarykovi. Jde o zajímavé technické řešení, kdy se nad řekou klene jediný železobetonový oblouk o rozpětí 80 metrů. Most je kulturní památkou.

Z Kralup se do Prahy vrátíte pohodlně vlakem. Pokud vám ještě zbyly síly, můžete pokračovat kolem řeky do zámku v Nelahozevsi, či o kousek dál do zámeckého areálu s parkem do Veltrus, případně až do Mělníka. To je asi tip na další výlet...

Celou popisovanou oblast i s okolím zachycují mapy edice KČT č. 9 a 16.



↑ Nová plavební komora s jezem v Dolánkách na pohlednici z počátku 20. století.